

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ΚΛΕΩΝ ... ΚΑΙ ΟΔΥΡΟΜΕΝΟΣ

«... Ἴδου εἰς νέος ποιητῆς καὶ νέος κριτικὸς, ὁ κ. Κλέων Παράσχος τί φθέγγεται εἰς ἓν τεύχος τῶν «Νέων». Ὁ Βαλαωρίτης εἶναι «κοινότατος στιχοπλόκος, Τόφαλος». Τὰ διηγήματα τοῦ κ. Καρκαβίτσα εἶναι γλωσσικαὶ ἀσκήσεις. Ὁμιλεῖ περιφρονητικώτατα διὰ τὸν Οὐγγῶ, ὃν ἀποκαλεῖ ἀξιοθρήνητον. Ἄλλ' ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον κυριολεκτικῶς ξεπινάξει εἶναι ὁ Παλαμᾶς. Τοῦ ἀρνείται κάθε ποιητικὴν ἀξίαν. Οἱ στίχοι του εἶναι «ρητορεῖες πὺδ κοουράζου», ἡ ποιητικὴ του μέθοδος θεματογραφικὴ. Δὲν εἶναι οὔτε μουσικὸς, οὔτε πλαστικὸς ποιητῆς. Τὰ «Παράκαιρα» ἄμορφα, χαώδη. Λέξεις, λέξεις. Τὸ λεκτικὸν των τραχύτατον. Στίχοι πεζότατοι. Εἰς τοὺς νεωτέρους πρέπει νὰ χρησιμεύουν ὡς «ὑπόδειγμα πρὸς ἀποφυγὴν». Καὶ ἐν τέλει συμβουλεύει τοὺς νέους ποιητὰς καὶ τὸν ἑαυτὸν του. «Ἄς μάθουμε νὰ ὑποβάλουμε, νὰ μισολέμε. Τὸ μυστήριον καὶ τὸ σκόφος ἄς... λούζου νὰ ποιήματά μας. Ἄς μὴν τελειώνουν». Ὁ κριτικὸς δὲν λέγεται Γελασίφος, ἀλλὰ Κλέων...»

Περιοδ. «Πινακοθήκη»

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΝΙΣΜΕΝΑ ΜΥΑΛΑ

Φίλε Νουμᾶ,

Στὸ φύλλον τῆς περασμένης (Κυριακῆς τῆς ἐφημερίδας «Πολιτείας»), ἕνας σοφὸς παλαιονόος μᾶς λέει πράγματα καταπληκτικὰ καινούρια. Δηλαδή πὺς ὁ Σολωμὸς καὶ ὁ Μανίλης εἶναι πρώτης γραμμῆς ποιητῆς, μὰ ὁ Παλαμᾶς δὲν ἀξίζει πεντάρα, γιατί καθήγαγε τὴν ρητορικὴν εἰς ποιητικὸν δόγμα. Ἀέει ἀκόμα πὺς ἡ νέα γενεὰ προσκολλιέται μὲ καλὴ πίστιν στὸν Παλαμᾶ, πράγμα φοβερὸ καὶ διέθροιο. Αὐτὸ εἶναι κοινὰ στὴν ἀλήθεια γιὰ τοὺς νέους ποιητῆς, ὅπως καὶ γιὰ τοὺς πρωτόφανους κριτικὸς πὺδ θορυβοῦνε εἶναι ἀλήθεια πὺς νεπονιάρουνε χιτωνῶνας ὅλοι τὸν Παλαμᾶ. Καὶ δὲ σταιματοῦνε, οἱ ἀθεόφοβοι, ὡς ἐκεῖ. Παρασέφρουνε τὸν Οὐγγῶ, τὸ Σουλὸν Προυντιῶν, τὸ Βεσάρει καὶ πάει λέοντας. Ὁ κριτικὸς τῆς «Πολιτείας» πὺν περᾶ τώρα τὴν περίοδο τοῦ θαυμασμοῦ του στὴν καθαρεύουσα, ὅπως ἄλλοτε πέρασε ἀπὸ τὴν Δημοτικὴν, ἀπὸ τὸν Ψυχῶν, ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Παλαμᾶ, ξεγνᾶ πὺς λέγοντας γιὰ τὸν ποιητὴ τῶν «Παράκαιρων» ὅτι «καὶ ἐκεῖνοι πὺδ τὸν ἀρνοῦνται ἀκόμη ἐξακόλουθοῦν διατελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν του». τοῦ δίνει τὸ πὺδ μεγάλο παράδειγμα, κηρύττοντας τὴ δυνατὴ φρονησιονομία τοῦ ποιητῆ, πὺδ ὅσος τὴ σαργίδα του σ' ὀλάκαιον ἐποχὴ. Μὰ ὁ Παλαμᾶς ἔχει τὴν ἐδνυχία νὰ ζῆ καὶ ἀκοίει τέτοια. Ἄν πέθανε, οἱ ἴδιοι κριτικοὶ θὰ τὸν ἀνεθάανε στὸ οὐδάνια, ὅπως γίνονε γιὰ Σολωμὸ καὶ Μανίλη. Μὰ ἡ ἕνα ἐπιτελοῦμα, πὺδ ἀνασαιέται σὲ δυὸ στίχες ὁ Παλαμᾶς δὲ σήνεται. Καὶ τὸ αἰώνιο αὐτὸ ἐπιχείρημα τῆς ρητορικῆς

εἶναι παλιὸ καὶ χιλοειπωμένο γιὰ πολλοὺς μεγάλους ποιητῆς, ὡς καὶ γιὰ τὸν Εὐριπίδην ἀκόμα. Ὁ Βερναρόδης ἔγραψε ἄλλοτε «Ψέγουσι τὸν Εὐριπίδην ὡς ρητορικόν, ὡς ἂν εἴ ἡ ρητορικὴ ἔβλαπτε τὴν ποιησιν. Πρόβληψις διὲ ἡ ρητορικότης εἶναι τεκμήριον ποιητικῆς ἀδυναμίας καὶ κακοτεχνίας ποιητικῆς. Οὐδεις ποιητῆς ρητορικώτερος τοῦ Σχιλλέρον, ἀλλὰ καὶ οὐδεις αὐτοῦ δραματικώτερος.» Ἔχουνε λοιπὸν οἱ κριτικοὶ αὐτοὶ τίποτα ἄλλο πὺδ ζουμερὸ νὰ ποῦνε γιὰ τὸν Παλαμᾶ; Ἐῖμαστε πρόθυμοι νὰ τοὺς ἀκούσουμε. Μὲ τὸ ν' ἀρπάζησιν ἀπ' τὰ μαλλιά τὸ κοντισοειχέρισμα τῆς ρητορικῆς, τίποτ' ἄλλο δὲ δείχνεις παρὰ πὺς εἶσαι καθυστερημένος. Χιτωνῶνας τὸν Παλαμᾶ μὲ τέτοιον τρόπο, δείχνουσι καὶ ἀεὶ εἰς κριτικὸς.

Γεῖά σου

ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΧΙΟ

Χίος 17. 7. 919

Αγαπητέ μου Νουμᾶ,

Στὸ 31 φύλλον σου διάβασα ὅτι παρακαλεῖς ὅσοι ἔχουν ἀπὸ τοὺς συνδρομητῆς εὐχαρῶσθη νὰ στείλουν ἀκόμα Δραχ. 10 γιὰ ὑπόλοιπο τῆς συνδρομῆς των λόγῳ τῆς ἀρξίθειας τῶν τυπωτικῶν καὶ τοῦ χαρτιοῦ. Ἄφ' ὅτου ἔργενα συνδρομητῆς σου, θαυμάζω τὴν ἀφιλοκέρδειά σου, γιατί ἔβλεπα φανερὰ διὲ ζημιώνουσι πολὺ, ἂν πάρουσε ὑπ' ὄψη μας ὅτι τὰ λοιπὰ πεσοδὰ μὲ 4 ἢ 8 σελίδες ποῖζον παραπάνω πωλοῦνται 1 καὶ 2 δραχμῆς.

Γιαντὸ μὲ μεγάλη μου εὐχαροῖση σου ἐσωκλείω Δραχ. 10, ὑπόλοιπο τῆς συνδρομῆς μου.

Μὲ τὴ διασφορὰ ὅμως πὺς ἔπρεπε αὐτὸ νὰ τὸ κάμης πὺδ μὲρὸς καὶ ν' ἀρξῆς τὴ νιοσπὴ κατὰ μέρος.

Πάντα δικὸς σου

Α. ΛΟΪΖΟΣ

ΔΗΛΩΣΗ

Γιὰ τοὺς κ. ἀναγνώστες καὶ συνδρομητῆς τοῦ «Νουμᾶ»

Ἐπειδὴ τὰ τυπωτικὰ αὐξήσανε πολὺ τώρα τελευταῖα, καὶ ὁ «Νουμᾶς» μὲ τὴ σημερινὴ του τιμὴ, ὅσο περισσότερα φύλλα πωλήσει, τόσο περισσότερο ζημιώνεται, βρεθήκαμε στὴν ἀνάγκη ν' ἀποφασίσουμε ἡ νὰ λιγοστεψουμε τὶς σελίδες ἢ ν' αὐξήσουμε τὴν τιμὴ τοῦ φύλλου καὶ τὴ συνδρομὴ. Προτιμήσαμε τὸ δεύτερο μὲ τὴν πεποιθήση πὺς αὐτὸ θὰ προτιμούσανε οἱ ἀναγνώστες μας καὶ συνδρομητῆς μας. Γιὰ τοῦτο ἀπὸ σήμερον ἡ τιμὴ τοῦ φύλλου ἀνεβαίνει σὲ 40 λεπτὰ καὶ ἡ συνδρομὴ σὲ 20 δρ. ἢ 25 φρ. τὸ ἔτος γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ καὶ τὸ ἐξωτερικὸ.